

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód: 1IPO/OSOC23b/15	Názov predmetu: Sociológia 2
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh vzdelávacích činností: Prednáška, Seminár Rozsah vzdelávacích činností: 1,1 hod. týždenne,	
Počet kreditov: 3	
Odporúčaný rok a semester štúdia:	
2.rok ZS	učiteľstvo výchovy k občianstvu v kombinácii (VoB) učiteľstvo biológie a výchovy k občianstvu (BiVoB15) učiteľstvo ekológie a výchovy k občianstvu (EkVoB15) učiteľstvo fyziky a výchovy k občianstvu (FyVoB15) učiteľstvo geografie a výchovy k občianstvu (GeVoB15) učiteľstvo matematiky a výchovy k občianstvu (MaVoB15) učiteľstvo pedagogiky a výchovy k občianstvu (PgVoB15) učiteľstvo techniky a výchovy k občianstvu (TkVoB15) učiteľstvo maďarského jazyka a literatúry a výchovy k občianstvu (MjVoB) učiteľstvo rusínskeho jazyka a literatúry a výchovy k občianstvu (RsVoB) učiteľstvo telesnej výchovy a výchovy k občianstvu (TvVoB15) učiteľstvo dejepisu a výchovy k občianstvu (DeVoB12) učiteľstvo anglického jazyka a literatúry a výchovy k občianstvu (AjVoB12) učiteľstvo estetiky a výchovy k občianstvu (EsVoB14) učiteľstvo ukrajinského jazyka a literatúry a výchovy k občianstvu (UjVoB13) učiteľstvo hudobného umenia a výchovy k občianstvu (HuVoB15) učiteľstvo nemeckého jazyka a literatúry a výchovy k občianstvu (NjVoB12) učiteľstvo slovenského jazyka a literatúry a výchovy k občianstvu (SjVoB12) učiteľstvo ruského jazyka a literatúry a výchovy k občianstvu (RjVoB15) učiteľstvo rómskeho jazyka, literatúry a reálií a výchovy k občianstvu (Ro1VoB)
Odporúčaný semester: ZS	
Stupeň štúdia: 1.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Skúška ročníková práca, test skúška	
Výsledky vzdelávania: Výsledky vzdelávania: Absolvent predmetu dokáže: - zadefinovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy z oblasti aplikovanej sociológie, sociológie kultúry, sociológie rodiny, sociológie životného štýlu, environmentálne orientovanej sociológie, sociobiografie, sociológie výchovy a vzdelávania, sociálnej patológie a ďal.; - popísať postup činnosti a fázy realizácie sociologického výskumu, tvorby výskumného nástroja, postupov pri vyhodnocovaní sociologického výskumu v absolútnych a relatívnych početnostiach; - charakterizovať súčasnú kultúru, subkultúry mládeže, kontrakultúru, jej rôzne protirečivé prejavy v postmodernej spoločnosti, ako aj subkultúry súvisiace s antiglobalizačným hnutím; - pokúsiť sa vysvetliť a diskutovať o tom ako zastaviť postupný pokles sociálneho kapitálu v spoločnosti, premenu poznania na informovanosť, ako zmeniť školu, aby bola nositeľom poznania a	

múdrosti;

- popísať a klasifikovať prejavy chudoby v súčasnej spoločnosti, chápať potrebu pomoci deťom a mládeži zo znevýhodneného prostredia;
 - poznať možnosti prekonávania sociálnej exklúzie v súvislosti s uplatňovaním funkcií sociálneho štátu;
 - diskutovať o možnostiach pôsobenia školy v súvislosti s prevenciou etnickej a rasovej neznášanlivosti, xenofóbie, antisemitizmu;
 - popísať prejavy a sociálne dôsledky nezamestnanosti na jedinca i spoločnosť, charakterizovať bezdomovecť ako sociálny jav;
- vyučovacej hodiny;
- charakterizovať rodinu ako sociálnu inštitúciu, vedieť popísať vznik partnerstva, manželstva, rodinný cyklus, vysvetliť dôležitosť spolupráce a súdržnosti v rodine, chápať funkcie rodiny a jej úlohu vo výchove detí, vedieť vysvetliť ako predchádzať predčasnému sexuálnemu životu mládeže, popísať úlohu rodiny v prevencii AIDS;
 - diskutovať o riešení konfliktov v rodine, vysvetliť prejavy rodovej rovnosti v súčasnej spoločnosti, osvojiť si zásady komunikácie v rodine, uviesť príklady na pochopenie odlišností mužov a žien, ktoré eliminujú nedorozumenia plynúce z neznalosti charakteristík maskulinity a feminity;
 - vlastnými slovami vysvetliť a zdôvodniť význam spolupráce rodiny a školy;
 - vysvetliť a uviesť príklady na pochopenie dôležitosti orientácie sa v mediálnom priestore, odhaľovať manipuláciu v mediálnej produkcii, pestovať odolnosť proti konzumnému tlaku reklamy;
 - diskutovať o úlohe a funkciách masových médií, o postavení sociálnych sietí v živote mládeže, rizikách, ktoré komunikácia na internete prináša;
 - presadzovať princípy netikety, t.j. etických princípov v komunikácii na internete, nepoužívať falošné identity;
 - poznať vhodné stratégie prevencie sociálno-patologických javov (šikanovania, drogových závislostí, gamblerstva), charakterizovať neprípustnosť a nebezpečnosť prostitúcie a pornografie z hľadiska uplatňovania princípov humanity a ľudských práv;
 - prezentovať seminárnu prácu z určitej tematiky, spojenú so sociologickým výskumom určitého sociálneho javu, diskutovať o zistených výsledkoch a zdôvodniť jeho efektívnosť z hľadiska plánovaných edukačných cieľov predmetu sociológia.

Stručná osnova predmetu:

Sociologický výskum. Projekt sociologického výskumu. Metóda techniky sociologického výskumu. Výskumy verejnej mienky. Sociológia kultúry. Dominantná kultúra. Alternatívne subkultúry. Subkultúry mládeže. Globalizácia a subkultúry. Antiglobalisti. Etnické skupiny. Konflikty v spoločnosti. Terorizmus. Prevencia rasovej neznášanlivosti, xenofóbie a antisemitizmu. Sociológia nerovnosti a chudoby. Typy nerovnosti. Chudoba ako sociálny jav. Meranie chudoby. Indexy chudoby. Nezamestnanosť a jej sociálne dôsledky. Bezdomovecť. Migrácia. Sociálny štát. Solidarita. Hodnotové orientácie a životný štýl. Alternatívne životné štýly. Kríza identity. Ideológia konzumu. Nadspotreba. Riziková spoločnosť. Sociologické poňatie environmentálnej krízy. Deštrukcia životného prostredia. Sociológia rodiny. Rodina ako inštitúcia a vzťahová sieť. Manželstvo a rodičovstvo. Fázy rodinného cyklu. Kohabitácie. Singels. Sexuálna identita a integrita. Sexuálne revolúcie v euroatlantickej kultúre. Feminizmus. Rodová rovnosť. Noví muži. Výchova detí v rodine. Prevencia AIDS. Prevencia sexuálneho násillia. Rizikové správanie. Symbolická komunikácia. Masmediálna komunikácia. Média a spoločnosť. Mediálne násillie. Manipulácia v médiách. Reklama. Sociálne siete. Multimédia a internet. Bezpečnosť komunikácie na internete.. Náboženstvo ako sociálny jav. Sociológia mesta a vidieka. Sociálno-patologické javy v spoločnosti. Prevencia šikanovania na školách. Agresor a obeť. Viktimológia. Deviacie. Kriminalita mládeže. Prevencia závislostí. Národný program boja proti drogám. Drogová závislosť. Alkoholizmus. Tabakizmus. Gamblerstvo. Pornografia. Prostitúcia.

Odporúčaná literatúra:

NOVÝ, I., SURYNEK, A.: Sociologie pro ekonomy a manažery. Praha: GRADA PUBL.2006.
KELLER, Jan: Tři sociální světy. Praha: Soc. nakl. 2010
ŠVEC, Š. a kol.: Metodológia vied o výchove. Kvantitatívne-scientistické a kvantitatívno-humanitné prístupy v edukačnom výskume. Bratislava: IRIS 1998.

MELKUSOVÁ, H.: Sociológia. VPU 2014
 MELKUSOVÁ. Občianska spoločnosť a procesy globalizácie [elektronický zdroj], 2015.
 MELKUSOVÁ, H.: Kontexty globálneho vývoja súčasnej spoločnosti. [elektronický zdroj], Prešov 2016
 MAREŠ, P.: Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha: Sociologické nakladatelství 1999.
 MATOUŠEK, O.: Rodina jako instituce a vztahová síť. Praha: Sociologické nakladatelství 1997.
 MOŽNÝ, I.: Rodina a společnost. Praha: Sociologické nakl. 2006.
 DISMAN, M: Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum 2001.
 ŠUBRT, J.: Kapitoly ze sociologie veřejného mínění. Praha. Karolinum: 2000.
 BURTON, G.-JIRÁK, J.: Úvod do studia médií. Brno: Barrister-Principal 2001
 GOHLERT, F. CH., KUHN, F.: Falošné vedomie. Kompetencie o drogách. Bratislava. Ikar 2001
 MAREŠ, P.: Nezaměstnanost jako sociální problém. Praha, Sociologické nakladatelství 1994
 KELLER, J.: Soumrak sociálního státu. Praha: Sociologické nakladatelství 2006.
 ŠMAJS, J.: Ohrozená kultura. Banská Bystrica, BB 2006
 KOHÁK, E.: Zelená svatozář. Praha: Sociologické nakladatelství 1998

Poznámky:

Hodnotenie predmetov:

Celkový počet hodnotených študentov: 134

A	B	C	D	E	FX
18%	39%	23%	10%	5%	4%

Vyučujúci:

doc. PhDr. Vladislav Dudinský, PhD., garant

PhDr. Helena Melkusová, PhD., prednášajúci, skúšajúci, vedúci semináru

Dátum poslednej zmeny: 01.09.2019

Schválil: doc. PhDr. Vladislav Dudinský, PhD.